

پنهان نگاری تصویر با استفاده از تبدیل قابک و تجزیه مقادیر تکین دوقطری

عفت گلپر رابوکی ۱ و مصصومه صفری سیاهگورابی ۲

۱بخش ریاضی، دانشگاه قم، قم، ایران

۲بخش ریاضی، دانشگاه قم، قم، ایران

چکیده

امنیت اطلاعات و حریم خصوصی از مسائل مهم در زندگی دیجیتالی امروز است. یکی از روش‌ها برای امنیت اطلاعات ارسالی، رمزگذاری اطلاعات است. پنهان نگاری عبارت است از قرار دادن پیام در یک رسانه‌ی پوششی به گونه‌ای که نتوان موجودیت پیام پنهان در رسانه را آشکار ساخت. یکی از شاخه‌های پنهان نگاری، پنهان نگاری تصویر است که به مخفی کردن یک تصویر به عنوان تصویر مخفی(رمز) در تصویری دیگر(میزبان) می‌پردازد. ویژگی این روش سبب می‌شود که تصویر را به نحوی مخفی کنیم که اثری از آن در تصویر پوشش قابل تشخیص نباشد.

در تصویر بالا (a) تصویر میزبان است و می‌خواهیم تصویر مخفی (b) را در آن جانشانی کنیم . تصویر نهان نگاری شده (c) حاصل از جانشانی تصویر مخفی (b) در تصویر میزبان (a) است . همان گونه که مشاهده می کنیم هیچ نشانه‌ای از تصویر مخفی (b) در آن دیده نمی شود. در نهایت تصویر (d) حاصل از استخراج تصویر مخفی از تصویر نهان نگاری شده (c) است.

استفاده از تبدیل موجک گسسته (افزوده) به همراه تجزیه‌های ماتریسی همچون SVD و QR به منظور پنهان سازی اطلاعات مورد استفاده قرار گرفته‌اند. این روش ، با انتخاب زیرباند مناسب حاصل از تبدیل موجک گسسته بر تصویر میزبان، تجزیه ماتریس را اعمال می کنند. سپس تصویر مخفی تجزیه می شود. با استفاده از ماتریس‌های حاصل

از این دو تجزیه، تصویر نهان نگاری شده حاصل می شود و تصویر مخفی در تصویر میزبان جانشانی و یا به عبارت دیگر مخفی می شود. این روش از مقاوت مناسب در برابر حمله برخوردار است.

در این تحقیق ما از تبدیل قابک برای انتخاب زیر باند مناسب به همراه تجزیه SVD دوقطری استفاده می کنیم. تبدیل قابک گسسته را می توان با استفاده از دو عملگر خطی توصیف کرد، عملگر زیربخش^۱ و عملگر انتقال^۲. بازسازی کامل و پایداری از ویژگی اساسی تبدیل قابک است. تجزیه مقدار تکین (SVD) یکی از مهمترین ابزارها در جبرخطی است. تجزیه مقدار تکین ماتریس A را به صورت $A = USV^T$ تجزیه می کند که U و V متعامد و S یک ماتریس قطری است که درایه های قطری آن به ترتیب نزولی مرتب شده اند. ستون های U بردار ویژه AA^T ، ستون های V بردار ویژه A^TA و قطری های S جذر مقادیر ویژه $(A^TA)^{1/2}$ که به آنها مقادیر تکین ماتریس A گفته می شود. تجزیه مقدار تکین دو قطری (BSVD) تجزیه طیفی که بر اساس SVD ساخته می شود. تجزیه تکین دو قطری به صورت $B = U_B SV_B^T A = U_A BV_A^T$ است که B یک ماتریس بالامثلثی دوقطری دارای تجزیه مقدار تکین است. بنابراین تجزیه مقدار تکین دو قطری (BSVD) ماتریس A به صورت $A = U_A U_B SV_B^T V_A^T$ است. مزیت BSVD نسبت به SVD در این مساله این است که، تجزیه SVD از دو فاکتور U و V استفاده می کند ولی وجود چهار ماتریس U_A ، U_B ، V_A و V_B در BSVD امنیت اطلاعات را بالا می برد. در این روش، تبدیل قابک گسسته را بر تصویر میزبان اعمال می کنیم. با انتخاب زیرباند مناسب، تجزیه ای BSVD را بر آن اعمال می کنیم. تصویر مخفی را نیز تجزیه می کنیم. با افزودن ضربی از مقادیر تکین تصویر مخفی به مقادیر تکین تصویر میزبان بر اساس فاکتورهای تجزیه تصویر میزبان یک تصویر می سازیم که حاوی تصویر مخفی است. به همین ترتیب می توان تصویر مخفی را از تصویر پوششی استخراج کرد.

کلمات کلیدی: تصویر پنهان نگاری شده، مقادیر تکین دو قطری، مقادیر تکین قطری، تبدیل قابک، تبدیل موجک.